

Artphy

Nico Kok Solo

Het is wat het is

Bekende of onbekende kunstenaars. Van ver weg of dichtbij. Exposities op thema, of met jonge talenten. Een uiteenlopend scala van kunstenaars heeft de afgelopen twee jaar hun werk in Artphy tentoongesteld. Nu is het zo ver dat één kunstenaar geheel Artphy beschikbaar gekregen heeft voor een solo tentoonstelling. Nico Kok!

Nico Kok is al zeker 40 jaar een beeldend kunstenaar pur sang die in ontwikkeling blijft en telkens weer nieuwe grenzen opzoekt. Alledaagse vormen en materialen een niet-alledaagse verschijningsvorm geven, dat is waar het in zijn werk om gaat. Eenvoud en tegenstellingen zijn de rode draad in zijn kunst. Het vierkant is een centraal thema.

In zijn werken komt tot uitdrukking dat het proces van maken belangrijk is. Hij wil zo eenvoudig mogelijk de eigenschappen van het materiaal en de vorm laten zien. Nico Koks belangrijkste werken uit zijn hele oeuvre worden tentoongesteld. De bezoeker zal zien dat zijn werken niet bij een bepaalde stijl of richting onder te brengen zijn. Wel zijn er raakvlakken met kunststromingen en vanzelfsprekend overeenkomsten met kunstwerken van collega's. Typerend is zijn bijzondere aanpak met eigen technieken en een persoonlijke beeldtaal. Dat, samen met zijn materiaalkeuze en verkenningen naar eigenschappen daarvan, maakt dat hij een eigen richting op gaat. Zijn drang naar onderzoek leidt tot het gebruik van, soms speels lijkende, sprekende eigenaardigheden van het materiaal zoals de grilligheid van scherven keramiek of de ruwe binnenkant van papier en steen. Het maakt zijn werk zo spannend, zo onverwachts en boeiend.

In de tentoonstelling krijgt u een overzicht te zien van zijn kunstwerken van 1978 tot nu.

Voor dit boekje hebben we gekozen om de belangrijkste werken toe te lichten met foto's, begeleid met een beschrijving van de gebruikte materialen en technieken aan de hand van beeldelementen.

De teksten zijn van Jan Deckwitz en Yvonne Böekling .

Embryo

Dit beeld is een vroeg werk uit 1980. Als materiaal is zwart Zweeds graniet gebruikt. Een groot blok werd eerst in drie ongelijke stukken verdeeld. Dit gebeurde met hamer en beitel en met een brander. Zo was het mogelijk om de breukvlakken gebogen vormen te geven. Vervolgens werden de drie afzonderlijke stukken graniet bewerkt. Maar wel zodanig dat het contact tussen de drie in stand bleef. Dat was nodig om de delen later goed aan elkaar te kunnen hechten. Het was een zware klus.

Met hamer en beitel werd eerst overbodig geacht materiaal weggehakt. Later werden de ruwe oppervlakken machinaal geschuurd en gepolijst. Met stalen pennen en steenlijm werden de delen samengevoegd en op een sokkel geplaatst.

De breuklijn in de onderste steen kronkelt als een navelstreng omlaag en toont de ruwe, grijze binnenkant van het materiaal.

De titel van het beeld is Embryo. Die is er niet alleen aan gegeven vanwege de vorm van de stapeling maar ook omdat dit plastiek een voorbode was van later werk. Ook hierbij werd dezelfde werkvolgorde aangehouden: het splijten van een steen, het bewerken van de ontstane delen en het daarna weer samenvoegen.

Embryo

1980 - zwart Zweeds graniet - hoogte 45 cm

Achtenveertig elastiekjes, verschillend gespannen

Op een plaat trespas van 50 x 50 cm zijn 48 elastiekjes om 4 x 48 spijkertjes gespannen. De spijkertjes zijn diagonaalsgewijs steeds verder uit het midden van het vlak geplaatst.

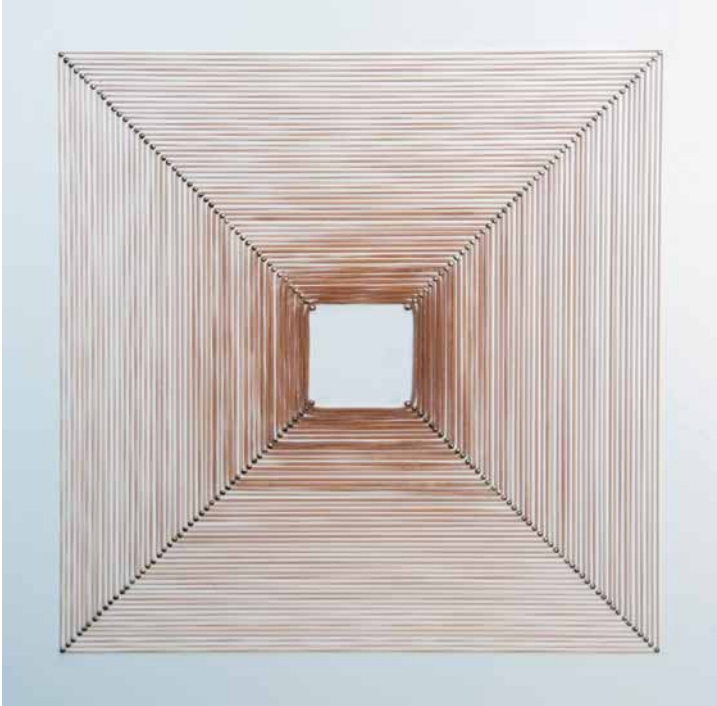
Naar buiten toe worden de elastiekjes steeds meer opgerekt waardoor kleurnuances ontstaan. Het elastiekje dat het meest naar het midden is gespannen is net strak genoeg, het gaat niet slap hangen. Het buitenste elastiekje staat zo strak dat het net niet breekt. Zo wordt de grens van de elasticiteit van het materiaal proefondervindelijk aangetoond.

Om het vierkant in het midden van de compositie zitten vrij donkere lijnen van elastiek waardoor het oppervlak veel lichter lijkt dan de rest van de ondergrond.

Door de diagonalen van spijkertjes en vanwege de donkerder wordende elastiekkleur naar het midden toe ontstaat een ruimtelijke werking. Het lijkt wel alsof een pyramide met afknotting in het midden is ontstaan die zowel vanuit de binnenkant als vanuit de buitenkant is te zien.

In dit werk worden de grenzen van materiaaleigenschappen onderzocht. Bovendien blijkt dat er door deze manier van werken beeldende kwaliteiten naar boven zijn gekomen.

Deze werkwijze kan representatief genoemd worden voor het oeuvre van Nico Kok. Materialen uit het dagelijks leven worden bewerkt en gevormd tot een beeldend object.

Achtenveertig elastiekjes verschillend gespannen
1990 - elastiekjes en spijkers op trespas - 50 x 50 cm

Rubben, een eigen techniek

Een rubbing is het gevolg van een bepaalde techniek. Het Engelse "to rub" betekent wrijven.

Hoe wordt er door Nico Kok in dit geval gewreven?

Bijvoorbeeld dient een gevouwen stuk papier als een reliëf. Met een plankje en een stuk afdrukpapier wordt dit op een plaat met grafiet gelegd. Door op het plankje staand een draaiende beweging te maken wordt het grafiet in het oppervlak van het afdrukpapier gewreven.

Een reliëfdruk is het resultaat. Nico Kok heeft op diverse manieren in zwart/wit of in kleur series van rubbings gemaakt. Hij heeft het rubben tot zijn persoonlijke techniek verheven.

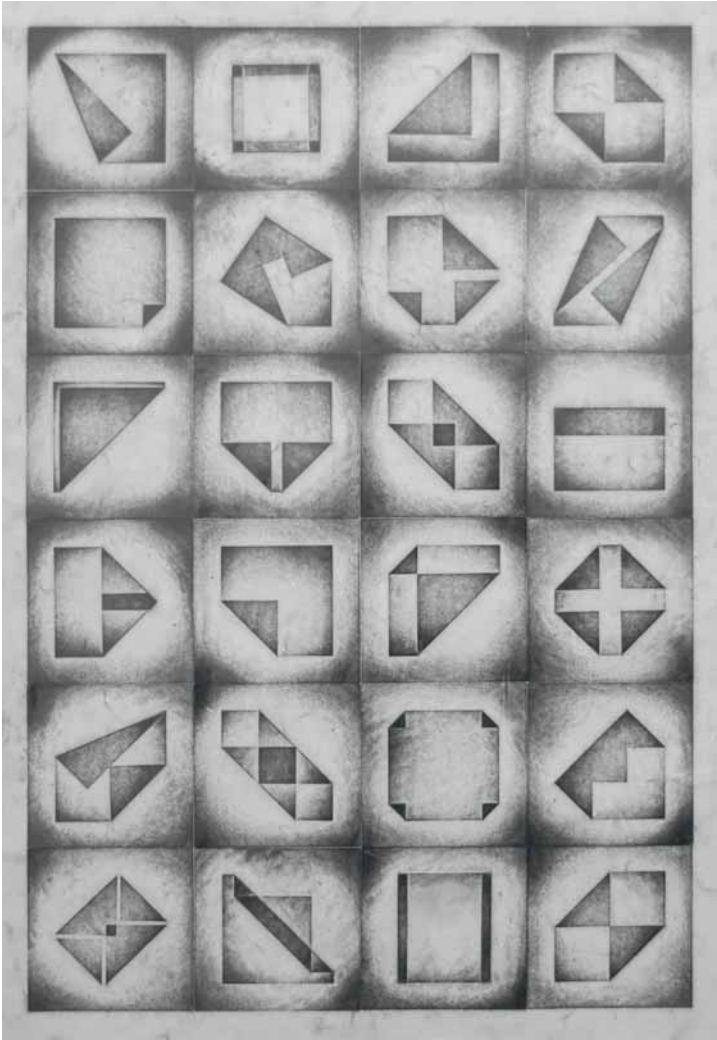
Op dit blad zijn vierentwintig afdrukken bijeengebracht.

Als onderliggend reliëf diende steeds een vierkant gevouwen blaadje papier. De blaadjes zijn allemaal op een andere manier gevouwen.

Bij elke afdruk is steeds het vierkant in dezelfde positie als uitgangspunt genomen. Alleen de vouwen in het blaadje veranderen het beeld. Door de vaste plek van het vierkant blijft de compositie rustig.

Het is verbazingwekkend dat zo'n grote variëteit mogelijk is.

Tegelijk is het kenmerkend voor het werk van de kunstenaar dat een ogenschijnlijk eenvoudige ingreep als het vouwen van een velletje papier tot een dergelijk resultaat leidt.

Gevouwen vierkanten

1994 - rubbing van grafiet op papier - 100 x 70 cm

Zoals je het maakt wordt het

Vooraf aan het maken van dit object werden eerst potten, vazen, kommen, schotels en tegels verzameld. In dit geval waren ze wit van kleur. Daarna werden de voorwerpen stukgeslagen. De zo ontstane scherven werden hierna getrommeld. Dit trommelen is een schuurproces in een ronddraaiende bak met water en schuurpoeder. Meestal wordt dit gedaan om (edel)stenen te polijsten.

Aardewerk, steengoed en porselein verschillen in hardheid. Afhankelijk daarvan is de slijtage tijdens dit proces meer of minder. De plaat van 80 x 120 cm wordt van een onderlaag met platte scherven voorzien. Een dikke houten mal komt er bovenop te liggen en in het uitgespaarde deel in de vorm van een halve cirkel worden scherven vastgelijmd. De houten mal wordt verwijderd en rondom de met scherven bedekte halfronde vorm komt een rand van karton te staan. Hierna wordt op de rest van het vlak enkele laag scherven vastgezet. De kartonnen mal wordt weggehaald en het reliëf is klaar.

Het eerste wat opvalt aan dit object is de buitengewone grilligheid van het oppervlak. Verschillende gradaties wit, afhankelijk van het materiaal en het glazuur, zijn zichtbaar. De veelheid aan details nodigt uit tot een speurend kijken. En dan komt uit het reliëf de tekening van een halve cirkel tevoorschijn. Het zijn de contouren van een gave komvorm te midden van een veld van scherven.

Halve Cirkel

2011 - schervenwerk - 80 x 120 x 8 cm

Binnenste Buiten

Van twee identieke kubussen gepolijst graniet van 20 x 20 x 20 centimeter is een kubus gehalveerd. Vervolgens zijn de beide helften in vier gelijke delen gespleten. Het delen is gebeurd door het materiaal te kloven. Wat wil zeggen dat met een beitel de splijtrichting wordt bepaald. Na langdurig en krachtig hameren op de beitel valt een blok in tweeën uiteen.

Nu volgt een belangrijke fase. De acht min of meer kubusvormige blokken worden gedraaid en gekanteld, zodanig dat de buitenste gepolijste vlakken naar binnen zijn gekeerd. Deze platte vlakken laten zich nu goed aan elkaar vastkitten.

Een andere vorm is ontstaan. Het volume is dan wel ongewijzigd maar wat is het uiterlijk veranderd! De oppervlakken van de acht blokken tonen een ruige eigenheid van het gesteente. De voegen verlopen onregelmatig en door het kloven zijn op de randen lichtgrijze lijnen ontstaan.

Mooi om te zien is hoe de gepolijste onderkant het tegenovergestelde is van de binnenstebuiten gekeerde bovenkant. Er is sprake van een tegenstelling. De onderkant is strak en glad, terwijl de bovenkant naturel en daarom ruw is.

Het is een keigoed ding geworden.

Shakespeare in Hamlet: 'Ziet hoe hij daar staat, hij zou een steen kunnen ontroeren'. Maar dit terzijde.

Binnenste Buiten

2008 - Indian Black graniet - 45 x 20 x 20 cm

Drie even grote houten kubussen verschillend gezaagd

Bij de drie vurenhouten kubussen van 7,5 x 7,5 x 7,5 cm vormen de tekeningen van de jaarringen het belangrijkste aspect. Bij het meest linker blok zit het centrum van de jaarringen in het midden van het bovenste en onderste vlak. Bij het middelste blok zit het centrum van de jaarringen in het midden van twee tegenover elkaar liggende ribben. Het rechter blok heeft het centrum van de jaarringen op twee tegenover elkaar gestelde hoekpunten.

Het eerste blok kan eenvoudig worden gezaagd uit een balkje. Over het algemeen wordt een stuk hout op deze wijze gezaagd. Bij de twee andere blokken ligt dit een stuk ingewikkelder. Het is namelijk moeilijk om de vlakken met de hand zo te zagen dat de tekeningen van de jaarringen de beelden laten zien die zojuist beschreven zijn. Hiervoor is een grote vaardigheid nodig en een uitzonderlijk ruimtelijk inzicht. De uiteindelijke grootte van de kubussen werd bepaald door een speciale handzaag met geleiding die 15 cm dikke balken kan zagen.

3 even grote houten kubussen verschillend met de hand gezaagd
2013 - 8 x 11 x 34 cm

Scheurwerk

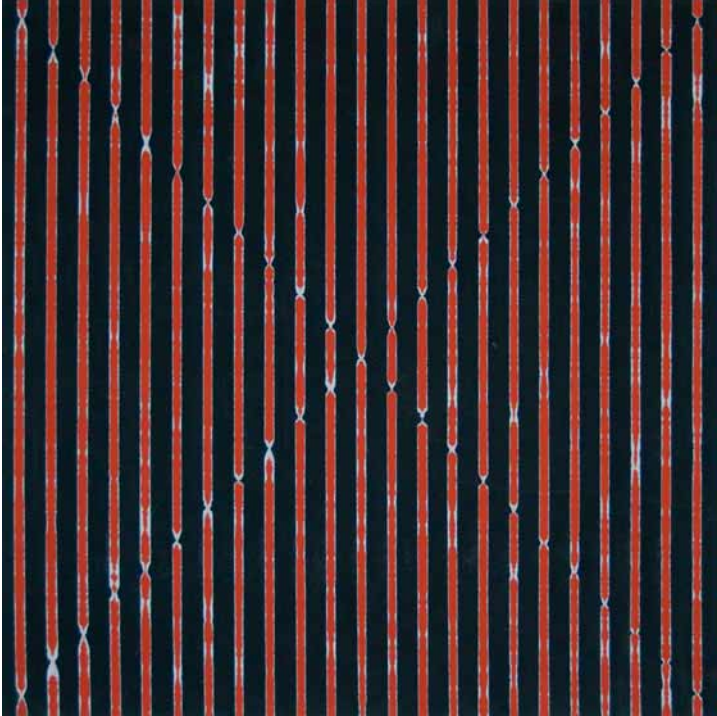
Oppervlakkig gezien bestaat dit werk uit stroken zwart en oranje papier. Deze zijn afwisselend naast elkaar geplaatst.

Bij nadere beschouwing valt op dat er een bijzondere ingreep is gedaan met het papier. Allereerst werd een vel aan beide kanten beschilderd. De ene kant met zwarte verf, de andere kant met oranje.

Met een speciale scheurtechniek werden daarna stroken gescheurd.

Deze werden op papier gelijmd, afwisselend zwart en oranje, gedraaid ofwel gespiegeld van elkaar. Bij het scheuren ontstonden de onregelmatige witte randen van de binnenkant van het geschilderde papier die nu zichtbaar zijn. In de scheurranden zijn de drie lagen verf - papier - verf hier en daar te zien. De randen geven aan het werk een bepaalde levendigheid en maken duidelijk dat de stroken handmatig zijn gemaakt.

Bij dit scheurwerk is als extra effect in de randen op gezette afstand een hapering aangebracht. Het resultaat hiervan is dat er diagonalen te zien zijn, vooral wanneer het werk van enige afstand bekeken wordt.

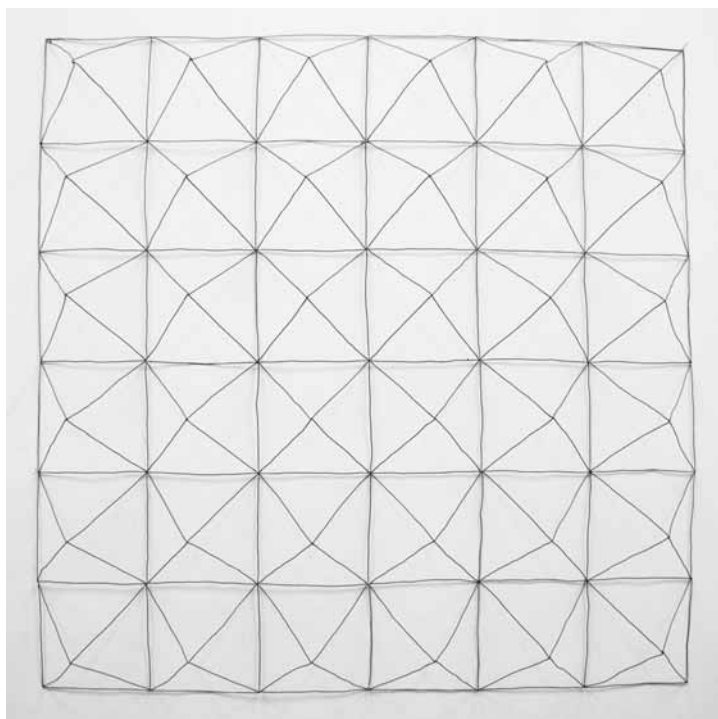
Scheurwerk zwart/oranje diagonalen

2019 - aan beide zijden geschilderd - gescheurd papier - 70 x 70 cm

Een luchttekening van 36 Pyramiden

Een plastic van ijzerdraad hangt aan de muur. De basis die tegen de muur hangt bestaat uit 36 vierkanten met een gezamenlijk oppervlak van 90 x 90 cm. Aan elk vierkant van 15 x 15 cm zijn de ribben van pyramides vastgemaakt. Deze zijn ook 15 cm lang. De zijvlakken van elke pyramide zijn gelijkzijdige driehoeken. De hoogte van elke pyramide is 10,6 cm.

Deze korte omschrijving geeft aan dat het om een verzameling van geometrische figuren gaat. Maar er valt meer over te zeggen. Bijvoorbeeld dat het een "luchttekening" lijkt te zijn. Dat komt door het feit dat de dunne ijzerdraadjes er als het ware schetsmatig uitzien. Ze zijn niet kaarsrecht en lijken daarom zoekend van aard te zijn. Nergens zijn vlakken te bespeuren, alleen de door draad getekende ruimtelijke vormen bepalen de plastic, die eigenlijk bijna geheel uit lucht bestaat. Het werk ademt lichtheid, het is fragiel en mag slechts met de blik van de ogen aangeraakt worden.

Zesendertig pyramiden
2018 - ijzerdraad - 100 x 100 cm

Met rubber in touw

Een vierkant zwart stuk rubber van 140 x 140 cm groot met een dikte van 1 centimeter. De hoeken zijn naar elkaar toe gebogen en door een touw met elkaar verbonden. Het touw vormt een nieuw vierkant in een andere open verschijningsvorm.

Deze beschrijving zou kunnen volstaan voor dit kunstwerk. Maar er kan meer gezegd over het materiaal en de verdere bijzonderheden. Het is een liggend plastic en het buigzame rubber maakt een gespannen indruk. Er is een spanning te voelen door de stevigheid van het materiaal dat de hoeken naar de grond dwingt als het touw wordt losgemaakt.

De plastische vorm van het object is sierlijk. Dat komt door de gebogen vlakken van het rubber die op de hoeken verbonden zijn door het vierkant van touw.

Gespannen vierkant met licht touw
2012 - rubber met touw - 140 x 140 x 1 cm

Onvermoede gestalten

Een hardhouten voorwerp waarvan twee grote en twee kleinere cilindrische balkjes de vorm bepalen. Bij nadere beschouwing is te zien hoe naden tussen samenstellende delen over de gebogen vlakken lopen. Het blijkt te bestaan uit acht stukken hout. Deze zijn inwendig met elkaar verbonden.

Er lijkt verder weinig te melden over dit houten object, maar dat is onjuist. Dat blijkt pas als de maker van het object met enkele handbewegingen de vorm drastisch verandert. Dan is te zien dat we in eerste instantie het beeld slechts in de ruststand hebben aangetroffen. Het is verrassend te zien hoe het onvermoede gestalten aanneemt bij het steeds maar weer draaien van de onderdelen. Kinderen raken vaak opgetogen bij het kijken naar de veranderende vormen. Zij zien er allerlei dingen in zoals een mond, een gezicht, billen of benen. Maar ook een huis of een brievenbus.

Op een filmpje bij de tentoonstelling wordt gedemonstreerd hoe het kneden van het hout in zijn werk gaat en wat de gevolgen zijn. Spannend.

Beweegbaar houten beeld
1978 - hout Merbau - 17 x 35 x 13 cm

Een avontuur voor het oog

Een bewegelijk oppervlak van meer dan een meter bij een meter, samengesteld uit verschillende blokjes.

Het lijken wel stenen blokjes maar het is polystyreen, ook wel piepschuim of schuimplastic genoemd.

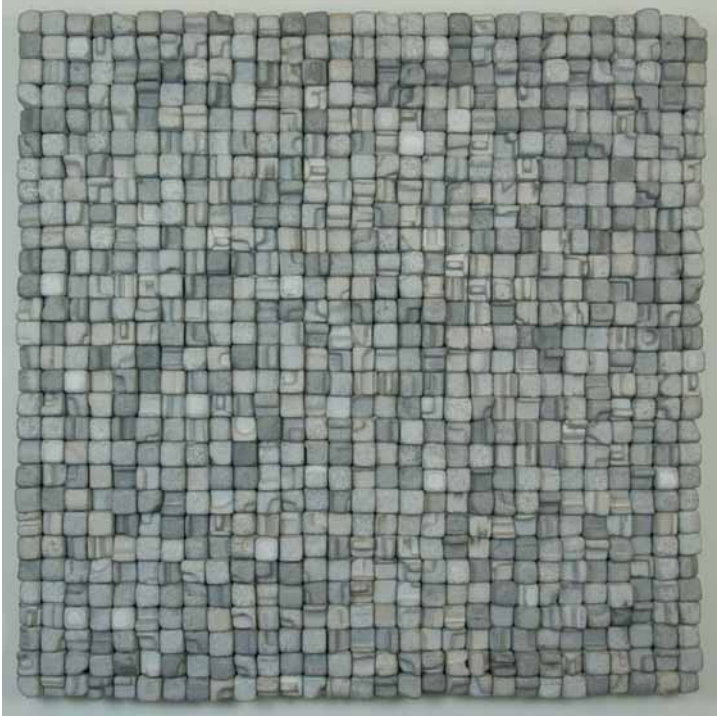
Oorspronkelijk is het materiaal spierwit. Het heeft dan ook een bewerking gekregen. Door het te trommelen is het veranderd.

Trommelen is een schuurproces waarbij materiaal in een trommel met water en schuurpoeder wordt rondgedraaid. Door "slijtage" treedt in de trommel vorm- en kleurverandering op. In dit geval zijn kolen voor de kleur aan het proces toegevoegd.

De blokjes die er na het trommelen tamelijk verschillend uitzien zijn gerangschikt en op een plaat vastgelijmd. Zo is een vierkant object ontstaan dat met zijn gevarieerdheid een avontuur voor het oog is.

Het woord kunststof heeft hierbij een andere betekenis gekregen.

Het verpakkingsmateriaal dat benut is om er de blokjes van te maken is na bewerking en samenvoeging bevorderd tot grondstof voor een kunstwerk.

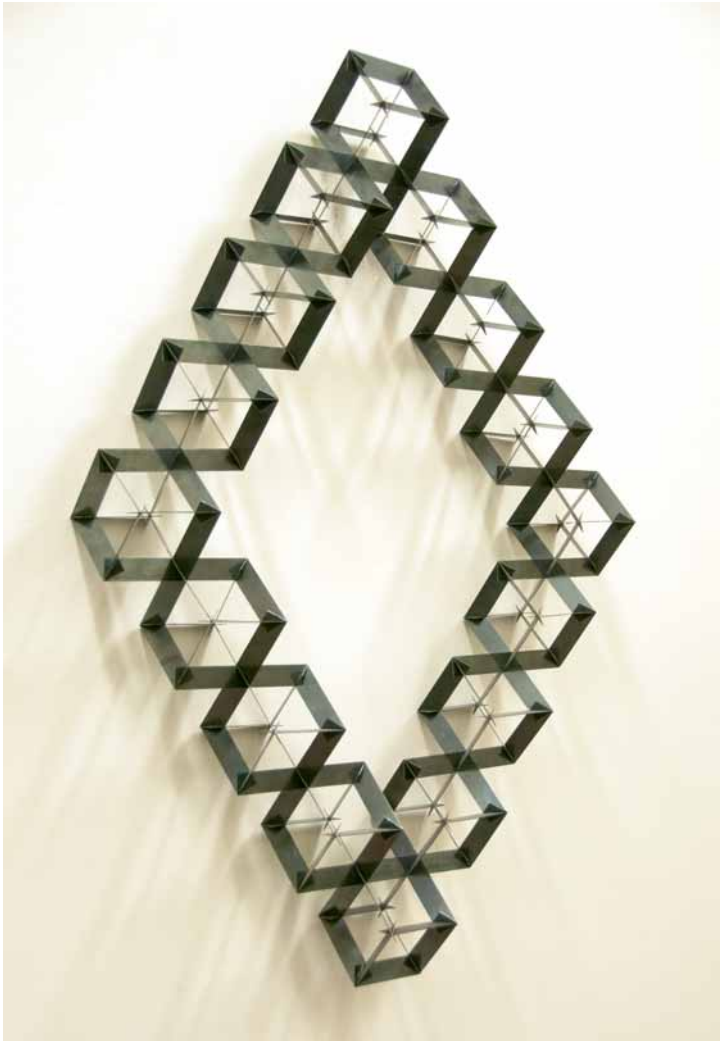
953 kubussen compleet en incompleet
2018 - piepschuim - 107 x 107 cm

Een ruit van kubussen

De wandplastic is samengesteld uit kubussen van 10 x 10 x 10 centimeter. Samen vormen zij een ruitvormige open constructie. Het gebruikte materiaal is staalstrip.

Bij elke kubus zijn de strips die de ribben vormen schuin naar binnen gekeerd. In de hoeken grijpen ze in elkaar. Dit is mogelijk gemaakt door gleufjes in het metaal te zagen zodat op elke hoek drie strips in elkaar schuiven. Op deze manier is een stevig geheel ontstaan. Door een ribbe van een kubus een of twee keer zo lang te maken kunnen een of twee nieuwe kubussen worden toegevoegd. Zo zijn de stereometrische vormen aaneengehecht. Lichaamsassen die schuin door de kubussen heen lopen vormen samen rechte lijnen. Het zijn deze lijnen die de richting van gekoppelde kubussen en uiteindelijk de grote ruitvorm bepalen.

Recht van voren gezien neem je voornamelijk vierkanten waar. Maar van opzij tekent de plastic zich op een interessante manier af. Brede en smalle strips bepalen dan een afwisselend beeld.

16 verbonden kubussen
2018 - staal - 108 x 76 x 14,5 cm

Een diepe buiging

Op een plaatje van doorzichtige folie op A4-formaat is een foto van een mensfiguur afgedrukt die bovenop zijn tenen staat met de handen omhoog reikend. Omdat het materiaal transparant is, zijn voor en achterzijde van het plaatje elkaars spiegelbeeld.

De plaat is daarna gebogen. Door het buigen heeft de figuur een andere houding gekregen. Hij staat nu krom met de toppen van tenen en vingers op de grond.

Het vreemde van deze kleine plastiek is dat de achterzijde van het lichaam aan de bovenkant te zien is. De verwachting is nu dat aan de binnenkant de voorzijde van het lichaam zichtbaar is. Maar dat blijkt niet het geval te zijn. Vanwege het eerder genoemde spiegelbeeld zie je weer het achterlijf. Zo blijft ook het gezicht verborgen.

Ook al zou iemand dergelijke houding kunnen aannemen dan kan hij of zij nooit twee achterkanten tegelijk tonen.

Gebogen foto

1991 - foto op transparant folie - A4 formaat

Artphy

Een grote ruimte voor (levens)kunst in het fraaie Westerwolde, in zuidoost Groningen. Regelmatig wordt Artphy ook wel de 'blauwe kunstcathedraal' genoemd vanwege de omvang en de karakteristieke blauwe kleur van de constructie. Artphy is geen galerie of museum. Het is een expositieruimte in ontwikkeling. Op deze gratis toegankelijke plek staan ontmoeten, verwonderen en exposeren van hedendaagse kunst centraal. Het gebouw ligt in een grote landschapstuin, omgeven door natuur, akkers en weidegronden. Gelegen aan de Ruiten Aa in het luchtkuuroord Wessinghuizen, waar tal van wandelpaden te vinden zijn.

TENTOONSTELLINGEN, LEZINGEN EN PROJECTEN

Gezond ouder worden!! We organiseren tentoonstellingen, samenkomsten, concerten en lezingen over de thema's: natuur, onvolmaaktheid/ vergankelijkheid, vriend- en noaberschap, wijsbegeerte, etc..

We zetten tevens projecten op om kunst in het park, langs de weg en in het bos of op de weide te krijgen. We zijn een stichting zonder winstoogmerk. Geen galerie of museum in de klassieke vorm.

RUIMTE IN WORDING

Artphy is nog niet klaar. Zo zijn de vloeren, verlichting en verwarming nog niet af. De komende jaren gaan we veel ruimte voor tentoonstellingen en lezingen creëren. Onze droom is een duurzame ruimte voor levenskunst met een expositieruimte, atelier, café, stilteruimte en 5 hotelkamers.

VRIEND of SPONSOR WORDEN?

Mede dankzij de steun van de vrienden en sponsoren lukt het de stichting Artphy een groeiend publiek te laten kennismaken met interessante, ontroerende en mooie kunst.

Meerdere vrienden en sponsoren gingen u voor! Vanaf 25 euro per jaar steunt u ons. U kunt ons ook ondersteunen met sponsoring in natura. Artphy heeft de ANBI-status. Donaties zijn dus aftrekbaar van het belastbaar inkomen.

Ook vriend of sponsor worden van Artphy? Stuur dan een mailtje naar info@artphy.nl of stort op rekeningnummer: NL08 TRIO 0338 6467 79.

Artphy

Colofon:

Teksten: Jan Deckwitz en Yvonne Böekling

Foto's: Nico Kok en Janke Westra

Opmaak en druk: Publicom Stadskanaal

Kempkebosweg 2 - 9591 VG Onstwedde
Tel. 06 532 362 41 - info@artphy.nl
www.artphy.nl

Oktober 2019